

Студентски лист

Педбас

Педagoшки факултет у Солдору

Број 2 • децембар 2016. • година I

ISSN 2466-4405

200 ГОДИНА СРПСКЕ
УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ У СОЛДОРУ

1816 — 2016.

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Катарина Плазинић

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

САРАДНИЦИ:

Бојана Банда Милана Бјеливук
Маријана Букуров Бојан Дражић
Андреа Коломпар Јелена Крајновић
Љиљана Орландић Андреј Палић
Јана Расулић Кристина Сабо

© Педагошки факултет у Сомбору, 2016

Часопис излази два пута годишње.

ДИЗАЈН:

Растко Гајић
Јелена Гушић
Александра Стричко

САДРЖАЈ:

	Уводна реч уредника	3
	Традиција ткана два века	3
	Пређимо на „ТИ“: интервју са проф. др Љубицом Опарницом.....	4
	Work and Travel – ради и путуј!	7
	Есеј: Креативност	10
	Оживљавање познатог песника кроз серију „Santa Maria della Salute“	11
	Институције корисне студентима: Градски музеј Сомбор.....	12
	Наши Шпанци.....	13
	Приказ књиге: Јустејн Гордер, Замак у Пиринејима.....	15
	Топ 10: филмови из 2016. године	16
	Наша књижевност	
	Математика љубави	18
	Куд плови овај брод?.....	18
	Цртежи нашег уметника	19

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

pefas.sombor@gmail.com

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Катарина Плазинић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016)- . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Уводна реч уредника

Свака годишњица носи са собом преиспитавање: шта се до сада урадило и шта нас још чека. У години значајног јубилеја за наш Факултет, морамо на тренутак застати и осврнути се уназад. Норма, Препарандија, Педагошка академија, Учитељски факултет и најзад, Педагошки факултет до сада су изнедрили неколико хиљада учитеља, али и васпитача, дизајнера медија и библиотекара. Ми стојимо на њиховим раменима усправно и поносно. Данас, сви ми имамо одговорност да будемо честити представници својих професија, јер ће се једног дана, неке будуће генерације осврнути иза себе и помислити на нас. Будимо достојни њиховог поноса.

Пред вама је други број студентског листа, којим дајемо мали допринос великом јубилеју, а у нади да ћемо и ми једног дана славити значајну годишњицу.

Традиција ткана два века

Најзначајнијом годином за школство у Сомбору сматра се 1778, јер је те године Аврам Мразовић отворио Норму, прву школу за образовање учитеља, претечу познате сомборске Препарандије, данас познате као Педагошки факултет у Сомбору. Норма је радила до 1811. године. Након тога, већ следеће године, Урош Стефан Несторовић, филозоф и правник, учинио је искорак ка модернизацији образовања српских учитеља основавши прву Српску учитељску школу, која је у списима тадашње администрације забележена под називом Краљевски педагогијум народа илирског. Школа је у Сентандреји трајала четири године, након чега је, 1816. године, пресељена у Сомбор.

Залагањем Георгија Бранковића, у Порти православне цркве подигнута је нова зграда која је у свом саставу имала две учионице, зборницу, архиву и библиотеку. Након више од три деценије, ова зграда престала је да

одговара својој дотадашњој намени и пронашла нову као вежбаоница Учитељске школе. Након тога, Георгије Бранковић, тада већ патријарх, проналази учитељској школи „нови дом“, а он се налазио на Венцу Радомира Путника. У Препарандији се настава обављала све до 1948. године.

Од Норме, 1778. до 1953. године из Школе је изашло 4000 ученика. Многе историјски важне личности били су ученици, а неки од њих касније и професори школе – Платон Атанацковић, Петар Коњовић, Јован Дучић, Исидора Секулић, Јосиф Маринковић и други.

Године 1953. Школа добија многа признања чиме досеже највиши ниво у њеној дотадашњој историји. Нова зграда је тада опремљена савременим средствима за наставу, сазидана је фискултурна сала и Дом ученика. Побољшање услова рада доводи до даљег напретка Школе, стварајући услове за

прерастање исте у Педагошку академију, што се и догодило 1974. године. Настава на Педагошкој академији „Жарко Зрењанин“ се изводила на три језика – српскохрватском, словачком и русинском.

Учитељски факултет у Сомбору основан је 10. октобра 1993. године и члан је Универзитета у Новом Саду. Седницом одржаном 31.01.2006. године у Новом Саду, Учитељски факултет трансформисан је у Педагошки факултет, чиме је укључен у реформе и интеграционе процесе универзитетских студија у Европи.

У уторак, 15. новембра 2016. године, навршило се 200 година од како је прва Српска учитељска школа пресељена из Сентандреје у Сомбор. Свечаност поводом овог значајног јубилеја приређена је у новоотвореној

спомен-соби Норме и Препарандије на Педагошком факултету. Студенти сомборског Факултета извели су сценско-музички програм *Инсталација краљевског педагогическог института србског у Сомбору или студенти пробају да прошлост претопе у будућност*, по сценарију и режији доц. др Миливоја Млађеновића. Свечаност је увеличана наступом хора Педагошког факултета, под руководством доц. др Биљане Јеремић, као и тамбурашког оркестра Средње музичке школе у Сомбору. Обележавању 200 година непрекидног образовања учитеља у Сомбору присуствовале су бројне јавне личности из града, покрајине и републике, као и гости из Руске Федерације и представници Српске православне цркве.

Бојана Банда

Пређимо на „ТИ“

интервју са проф. др Љубицом Опарницом

Проф. др Љубица Опарница је основне студије Математике уписала 1991. године на Природно-математичком факултету у Новом Саду, а дипломирала је 1998. године. На истом Факултету уписала је и постдипломске студије, које је завршила 2003. године одбранивши магистарску тезу *Примена уопштених функција у моделима механике*. Докторирала је 2008. године на Математичком факултету Универзитета у Бечу, одбранивши докторску тезу *Generalized functions and differential or fractional differential equations in mechanical models*. Радила је на Математичком институту САНУ, а од 2010. године ради на Педагошком факултету у Сомбору.

1. Докторирали сте Математику на Универзитету у Бечу, а радили сте и на Математичком институту САНУ. Која је била ваша мотивација да постанете универзитетски професор?

Још као девојчица желела сам да будем учитељица. Волела сам да преносим знање, и већ у основној школи помагала сам другарицама из разреда у учењу математике. По завршетку студија, радила сам као професорица у средњим школама, а држала сам и вежбе из математике на Пољопривредном факултету и Факултету техничких наука у Новом Саду. Потом сам се запослила на Математичком институту САНУ и наредних пет година радила сам на свом докторату, дакле претежно у науци. Када ми се указала прилика да радим на Педагошком факултету у Сомбору, сматрала сам да треба да дам свој допринос и настави. Волим науку, волим да решавам проблеме, а потом добијене резултате излажем на конференцијама. Са друге стране, постоји и љубав према настави, па се може рећи да је то била главна мотицаваација да постанем професор на Педагошком факултету.

2. Шта сматрате Вашим највећим професионалним успехом, на који тренутак у каријери сте најпоноснији?

Мислим да ми највећи успех у каријери тек предстоји. Наравно, била сам поносна на себе када сам докторирала. Као научника, поносом ме испуњава чињеница да сада могу да разумем и „тежу“ стручну литературу, која ми је раније била потпуно неразумљива. Међутим, најпоноснија сам када моји студенти на испиту покажу знање и када видим да су савладали градиво које сам их учила. Веома ми значи када ме студенти бирају за ментора, јер то значи да воле математику и желе да уче, а оно на шта сам тренутно највише поносна је одбрањен први мастер рад, у јуну ове године, на коме сам била ментор. Такође, увек будем поносна на себе када одржим добро предавање и то је оно што ме испуњава. Посебно, у светлу јучерашње прославе 200 година прве Српске учитељске школе у Сомбору, поносна сам што сам професор на нашој високошколској установи.

3. По Вашем мишљењу, колико је образовање данас важно за развој једног друштва, за његов напредак?

Образовање је по мом мишљењу кључно за развој друштва. Да бисмо као друштво изашли из кризе, најважнија област у коју треба улагати јесте образовање. Нажалост, тренутно живимо у време озбиљног пада критеријума.

У листу *Политика*, још 2011. године, објављен је текст професора Александра Мандића „Ми пуцамо из пушкица“ (<http://www.politika.rs/scc/clanak/195872/Mi-pucamo-iz-puskica>) у коме се наводи да на многим универзитетима у Америци постоји кодекс части који обавезује студенте на часно понашање током студирања. Код нас такав кодекс изостаје. За разлику од нас, њихови професори не морају да дежурају на испитима, јер знају да студенти неће преписивати.

Мишљења сам да је знање само оно што је твоје, а не оно што препишеш. Ми данас живимо у времену лажних диплома и лажних доктората, код нас је важна оцена, а није важно знање. Како положити испит је постало

важније од тога како научити. Разочарана сам чињеницом да постоје студенти завршних година који су функционално неписмени, математички и језички. То је последица пада критеријума у образовању. Тренутна ситуација је поприлично лоша, али ја сам ипак оптимиста, јер има много вредне и паметне деце и студентата и са моје стране даћу све од себе да ситуација крене на боље.

4. Ви се рекреативно бавите бициклизмом и планинарењем. Реците нам нешто више о томе.

Од раног детињства сам волела спорт, волела сам да трчим и да скачем у даљ. У средњој школи сам почела да тренирам атлетику, ишла сам на такмичења, освајала сам медаље и била сам активни спортиста. Моје бављење бициклизмом је почело сасвим спонтано, када смо на лето 1999. године мој момак и ја отишли на прво путовање бициклима, од Новог Сада до Кладова. На старим бициклима и без опреме возили смо пет дана дуж обале Дунава, а спавали смо у шатору. Наше озбиљније бављење бициклизмом започиње оснивањем клуба за планински бициклизам Хајдук у Кули. У оквиру клуба смо организовали сваке године трке у Кули и ишли смо на разна такмичења у земљи, тако смо обишли многа места и планине у Србији и Црној Гори. Учешће на тим такмичењима омогућило ми је да стекнем добру форму, која ми је после добро дошла на путовањима бициклом. У последњих неколико година би-

циклом сам обишла Сицилију, Крит и Финску, а овог лета сам на Сардинији бициклом прешла око 1500 км. И даље спавамо у шатору, али имамо боља бицикла и опрему. Када је о планинарењу реч, волим природу и волим планину и користим слободно време да планинарим пешке или на бициклу. У склопу припрема за експедицију на Хималаје, на које још увек нисам отишла, а надам се да једног дана хоћу, пењала сам се између осталих и на планине Ртањ, Миџор и Алпе.

5. С обзиром на то да волите да путујете и да сте обишли много земаља, које дестинације су оставиле посебан утисак на Вас?

Годишњи одмор волим да проведем на путовању и изузетно лепе утиске носим са свих путовања. Могла бих да издвојим путовање у Аргентину и Чиле које је трајало два месеца и на коме сам била фасцинирана природним лепотама тих земаља. На пример, посебан осећај лепоте сам доживела у Аргентини посетивши глечер Перито Морено у Патагонији и водопад Игуазу на граници Аргентине и Бразила. Као изузетно специфичне дестинације могла бих да поменем Сирију, Јордан, Египат и Мароко, а обилазак Ирана ми је једно од најегзотичнијих путовања. Тамо смо путовали још као студенти, јер нам је било финансијски доступно и није требала виза. Жао ми је што су неке од тих земаља разрушене и што их је данас готово немогуће посетити. Касније, када је постало могуће путовати на запад, обишла сам Лондон, Париз и Њујорк, а трудим се да своје годишње одморе проводим у прелепим градовима и пределима Италије и Француске. Међутим, посебан осећај лепоте можеш да доживиш у шетњама по Копаонику или Фрушкој гори, поред Дунава, а и када посматраш залазак сунца путујући колима из Новог Сада за Сомбор.

6. Осим стручне литературе, коју још литературу волите да читате, и који су Вам омиљени писци и дела?

У мом стану има много књига, наследила сам библиотеку од мајке, а мој муж и ја купујемо књиге и даље. Нарочито он. Тако да су у тој библиотеци сада присутни како класични,

тако и модерни наслови разних жанрова. Ту су Достојевски, Андрић, Пекић, Меша Селимовић, потом Хесе, Селинџер, Џојс, Џозеф Конрад, Кнут Хамсун, али и многа дела мање познатих аутора, као што су Самарканд, Гвадалкивир и историјски роман *Соко из Палерма*, о краљу Сицилије Фредерику II. Не стижем да то све читам, али верујем да ће се у будућности наћи времена за бар део тих књига. Тренутно, када ухватим времена, читам књигу *Похвала лудости* од Еразма Ротердамског.

7. Које особине највише цените код других људи?

Веома ценим вредне и радне људе, оне који раде свој посао како треба. Такође, ценим људе који су искрени и одговорни. Волим када су људи поштени према себи и према другима, када говоре оно шта мисле и када се понашају у складу са оним шта говоре. Када је пријатељство у питању, најзначајнија ми је љубав и да заволим људе онакве какви јесу – сви смо различити, пријатељство нас учи толеранцији. Важно ми је да имам топао однос са пријатељима и да отворено комуницирамо.

8. Која би била Ваша порука студентима који су тек на почетку свог академског образовања?

Поручила бих им да вредно раде и уче, а надам се да ће наша земља ићи таквим путем да ће им се то и исплатити. Морају да пронађу праве вредности и да схвате да није важна само диплома, важније је знање које поседују. Између осталог, било би добро да читају популарну литературу, а не само скрипте, јер као академски грађани морају да воде рачуна о томе како се изражавају, како говоре и како пишу. Они су у животном добу када се знање најлакше „упија“ и треба то да искористе на најбољи могући начин. Најважније од свега је да буду добри и поштени људи, јер ће једино тако моћи да изграде боље друштво.

За крај, желела бих да се захвалим вама и вашој редакцији што сте ми омогућили да говорим за студентски лист, што ме чини поносном.

Данка Ивошевић

Work and Travel – ради и путуј!

Наши студенти у Америци

Главни циљ *Work and Travel* програма је да се омогући студентима из различитих земаља света да током летњег распуста посете Америку, како би усавршили знање енглеског језика и упознали се са америчким обичајима, језиком, културом и филозофијом.

Студенти који оду у Америку постају много више од туриста. Програм *Work and Travel* нам нуди једно целокупно искуство америчког живота. Као учесници овог програма у могућности смо да усавршимо знање енглеског језика док живимо и радимо међу грађанима Америке и другим учесницима програма. Свима је већ познато да је Америка земља коју посећују људи из свих делова света, па смо у прилици да се упознамо са разним културама и обичајима. И заиста је тако. У Њујорку, срцу Америке, ишла сам метроом до Менхетна и била сам фасцинирана чињеницом да сам за тих пола сата видела толико различитих нација, различитих култура и различитих стилова облачења и чула толико различитих језика.

У просеку, Америку годишње посети 2.500 студената из Србије. Наши студенти одлазе у градове широм Америке. Међутим, највише одлазе у мање градове, на полуострва и острва, као што су Оушан Сити, Мартас Вињард, Нантукет, Аспен и Мертл Бич. Такође, чест је одлазак и на Аљаску. Спасиоци, продавци, конобари и бекиситери су најчешћи послови које студенти добијају у САД-у, а сатница се разликује зависно од региона и креће се између седам и петнаест долара по сату. Наравно, добро познавање језика доноси и бољи посао, а важан фактор су сналажљивост и срећа.

Студенти Педагошког факултета у Сомбору се већ пар година уназад усуђују на овај изазов. Ради одласка у Америку одричу се лета у Србији и по којег испитног рока. Неки од њих су издвојили време да поделе то искуство са нама. Бојана, Наташа Х, Маја, Никола, Тамара, Наташа Р, Лука и Радмила ове године су радно лето провели у Масачусетсу, Њу Хепмширу, Јужној Каролини, Колораду, Аљасци и Мичиге-

ну.

1. Да ли ти је било тешко да се организујеш око целог програма и путовања, да одабереш локацију и радно место?

Бојана: Није ми било тешко, колико ми је било напорно да ускладим целу ту организацију са обавезама на факултету. Око организације су ми помогли пријатељи који су прошле године били у Америци, а са њима сам се договарала и око путовања. Локацију сам сасвим случајно одабрала. Стигла ми је понуда за Нантукет, а након консултација са другарицама одлучиле смо се баш за то место и нисмо се покајале.

Никола: Није било лако на почетку, сви ти интервјуи на које сам ишао, не знам енглески најбоље, па је самим тим и избор послова био лошији, а уз то треба бирати и добру локацију. Такође отежава и то што смо у Сомбору, па сам чак и за један документ морао ићи до Новог Сада, што одузима време, а богами ни новчаник није најбоље прошао.

Маја: Са обзиром на то да ми је ово већ друга година како одлазим у Америку, било ми је много лакше да се организујем, јер сам знала који су рокови, које суме новца су у питању и шта да очекујем. Али је теже било одлучити се за локацију и посао, јер је добра локација предуслов за одличну зараду.

2. Како је одлазак на WAT утицао на твоје учење и успех на факултету?

Тамара: Одлазак на WAT није пуно утицао на мој просек или учење. Евентуално мало, јер сам пропустила три рока за полагање испита. Међутим, поново бих учинила исто, јер је ово било једно невероватно и непоновљиво искуство, а испитних рокова има пуно.

Радмила: Није негативно утицало на моје студије, напротив, подстакло ме је да све испите положим раније и дипломирам.

Никола: Овај програм је утицао одлично на све аспекте мог живота, осим на студије. Нажалост, изгубио сам буџет, јер бих неке предмете вероватно положио, овако ми је фалило ис-

питних рокова. Сконцентрисао сам се на теже испите, те сам због мањка времена, а у неким случајевима и недовољне сарадње професора пренео лаке предмете. Али, позитивна страна је то што ме је мотивисало да учим, имао сам неки свој циљ, да радим на себи.

Лука: Мој одлазак није нешто претерано утицао на мој просек и оцене. Био сам четврта година када сам ишао, а испите сам углавном давао у роковима, тако да ми није пуно остало испита када сам се вратио.

3. Колико су вам професори излазили у сусрет, и колико заиста вреди отићи у Америку да се ради?

Бојана: У мом случају је било пола-пола. Неки професори су ми изашли у сусрет, а неки и не. Цела та прича није уопште једноставна, али се итекако исплатило и оправдало сва нервирања.

Никола: Слабо су излазили у сусрет. Неки професори нас без проблема пусте да полажемо у предроку, док нас неки не пусте, или нам дозволе, а онда нас опет некако лако сруше. А у том периоду нам мало фали да „прегоримо“ због учења, предиспитних обавеза, папира за визу, паковања и сл. Али, са друге стране, ништа то није превелико цимање у замену за оно што добијемо од WAT програма. То је нешто што свака особа треба да искуси и да види како живот заправо треба да изгледа. Треба да видиш да можеш да живиш и бориш се сам за себе и да можеш захваљујући само свом раду да опуштено идеш по ресторанима, купиш себи нове патике, а понекад и да посетиш неко ново место.

Лука: Професори са нашег Факултета су свима изашли у сусрет, бар што се тиче дизајнера. Вреди упустити се у тако нешто, али треба бити спреман да ћеш већи део маја жртвовати за учење.

4. Који догађај или дан памтиш током Work and Travel програма?

Тамара: Па, када бих почела о догађајима и данима требала би ми цела свеска, али пробаћу да издвојим рецимо дан када сам била на рафтингу са друштвом и одлазак са цимерком у шетњу по Марун планини, као и облизак Марун и Крејтер језера - нигде нисам видела лепше призоре природе.

Наташа Р: Не могу да издвојим ниједан догађај или дан као најбољи. Покушавале смо слободне дане да искористимо максимално и сваки је на свој начин био посебан. Углавном су се састојали од обилажења оближњих градова, луна паркова, шопинга, одлазака на плажу, а ноћу смо ишли на студентске журке које су биле јако добро организоване.

Бојана: Поред незаборавног лета на острву, најлепши дани су ми били у Њујорку, јер сам била са својим друштвом са Факултета, који су такође радили у Америци, али сви на различитим местима.

Наташа Х: Дан који ћу памтити је један дан на послу, док смо колега и ја сређивали собу на 10. спрату и одједном је све почело да се тресе, а ми смо стали код прозора и чекали да се земљотрес смири. Сигурно ћу памтити и ноћ када сам се пешке враћала са посла, а на пар метара испред мене изашао је медвед. Погледао ме и наставио својим путем, док сам ја остала скамењена. Свакако ћу памтити и дан у Универзал студију у Орланду где смо се врхунски забавили. Свако путовање на које смо ишли је било за памћење.

Лука: Један од лепших дана који ће ми остати у сећању је када смо се окупили испред апартмана, правили роштиљ, а у позадини „туче“ српска музика, без обзира што је било доста странаца. Сви смо се заједно веселили након напорног дана. Тада сам осетио „српски дух“.

5. Који је то тренутак или догађај када си схватио/ла колико је тај свет другачији од нашег?

Наташа Р: Први дан кад смо отишли код послодавца, како бисмо му се јавили и распитали када почињемо са радом. То је тренутак када ти у ствари мораш да причаш потпуно другачијим језиком, да радиш на позицији која у Србији не постоји и при том си окружен 24 часа теби другачијим људима. Тада схватиш да је то све стварност и да нема назад. Али, навикне се човек на све.

Никола: Дефинитивно један од радних дана, јер сам током првог месеца у кухињи полупао целу палету кристалних чаша. Уместо цике и вике, колеге и шеф су ме питали како

сам и рекли ми да наставим са радом, ако сам у стању. Нико ми није запретио, нити им је пало на памет да ми умање плату. Добро се сећам реченице: *Па, свима се то могло десити, ипак радиш цео дан вредно*. Такође, Американци имају обичај да ти се на улици јаве, насмеју, питају како си, макар то било само успут.

Наташа Х: Тренутак када сам схватила да је тај свет другачији од нашег је тренутак када сам примила прву плату и схватила да за недељу дана могу да зарадим више него за месец дана овде.

6. Док сте боравили у Америци, шта вас је подсећало на кућу, а шта вам је највише недостајало?

Радмила: Оно што ме је подсећало на кућу били су "наши" људи са којима сам проводила доста времена и били смо увек ту једни за друге, држали смо се као једна велика породица.

Наташа Х: Осим породице и пријатеља, највише ми је недостајала мамина кухиња.

Никола: Тамо сам се осећао као подређена врста, поготово јер је то било елитно острво. Било ми је тешко, јер сам ја радио по цео дан, док су они јели, пили и уживали купајући се у базену. Знам да бих исто то и ја радио са својим друштвом да сам остао у Србији. Али, дефинитивно би ми најтеже било када бих на фејсбуку видео слике „екипе“ у Фијакеру и када бих добио гласовну поруку песме уз коју тог тренутка лудују.

7. Јеси ли се дружио/ла са другим нацијама, и можеш ли да поделиш са нама нека занимљива искуства?

Тамара: Да, путем овог програма сам упознала много људи, првенствено Американце, али и Мексиканце и Русе. Занимљиво искуство, хм. Па, дефинитивно су то журке које смо организовали у смештају и невероватно је колико једна журка може да споји различитих култура.

Наташа Р: У друштву нас је било двадесетак: Срби, Македонци, Румуни, Босанци, један Бугарин и још њих пар из Мексика и Колумбије.

Никола: Било је доста Бугара и са њима сам се највише дружио. Са Кинезима нисам био баш најбољи, штавише, пала је и нека туча. Док су ми два Индијца били као најбољи другари.

Американаца наравно има свуда, мада, девојке су ми некако много занимљивије.

Лука: Дружио сам сам се највише са другим нацијама и упознао сам стварно добре и искрене људе, као што су Џоко из Јордана, Мидо из Египта и Саи из Индије. Те момке бих дефинитивно хтео поново да видим неком приликом, јер има нешто што нас спаја без обзира што смо удаљени велики број километара.

8. Да ли би проживео/ла све опет и да ли би ове године нешто другачије урадио/ла?

Бојана: Дефинитивно да бих све ово проживела опет и надам се да ће тако и бити. Ове године бих вероватно била паметнија у избору послова, с обзиром да сам сада извидела ситуацију и искуснија сам у једну руку.

Никола: Да, да и да. Имам у плану некако опет да одем, али се не бих бахатио са парама. Двапут бих размислио пре него што бих у изласку тек тако потрошио 90\$ само на „шотове“, јео јастрога често, суши, кад знам да те паре у Србији издрже две недеље. Сачувао бих паре за неку сигурност.

Маја: Да, и кајем се што нисам још у другој години кренула у овај изазов. Свако лето у Америци је сасвим ново искуство, упознаш мноштво нових пријатеља из различитих делова света. Са обзиром на то да већ две године напорно радим и враћам фину своту, овог пута бих се сконцентрисала на волонтирање у струци у слободно време, као и да што више пропутујем, видим нова места. Велике су то паре у Србији, али се потроше, па их је боље онда потрошити на нешто што ћеш памтити целог живота, као рецимо викенд у Вегасу, тренутак кад станеш испред Голден Гејта (Сан Франциско), или роњење са рибама и корњачама у Мајамију.

Студенти су се сложили да програм WAT нема много мана, осим што је неопходна велика сума новца за покретање свега тога, као и то да се све више студената пријављује, па агенције праве бизнис од тога.

Наши студент су показали да отићи на други континент, сам, међу нову културу и језик, радити и зарадити себи за путовања и вратити паре у Србију није немогуће. Само се треба усудити. Усуди се и ти.

Маја Букуров

КРЕАТИВНОСТ

прича коју причамо сами себи

Креативност се сматра за једну од највећих вредности људског ума, али сам појам је толико вишезначан и комплексан да многи сматрају да је готово немогуће концептуализовати га и теоријски омеђити. Креативност подиже Homo Sapiens као врсту на виши ниво. Она је доказ да човек није само анимално биће које брине о својој сигурности и о томе шта ће појести.

У покушају да осветлимо феномен креативности, отварају се бројна питања. Прво је: шта је креативност? Да ли је уопште могуће дефинисати креативност? Да ли је могућа једна свеобухватна дефиниција креативности? Или је креативност аксиом који се не да дефинисати? Да ли је свака нова идеја креативна? Ако не, у чему је разлика? Ако је позитивно вредновање од суштинског значаја за вредновање креативног, о каквом је заправо вредновању реч, како се оно врши и ко је тај који врши вредновање? Да ли је креативност психолошка или социјална категорија? Да ли је креативност морална категорија? Да ли креативност априори има позитиван карактер или је могуће говорити и о веома креативним деструктивним и рушилачким активностима? Затим, ако можемо препознати креативност када се деси, да ли је могуће објаснити како се она дешава? Како изгледа креативни процес? И да ли је тај креативни процес исти код креативца без обзира на подручје његовог деловања, исти код уметника и код научника? Поставља се и питање карактера личности самих креативаца – да ли они имају другачије карактеристике личности од просечног човека и колико је уопште могуће генерализовати особе тј. црте личности креативних људи? Какав је однос између интелигенције и креативности? Да ли висок IQ имплицира и висок степен креативности? Шта се дешава са креативношћу током година? Колико средина, у најширем смислу те речи, утиче на развој креативне личности? Шта убија, а шта стимулише креативност? Да ли је могуће говорити о групној креативности? Како се развија креативност у групи? Да ли се кре-

ативност може мерити и како? Да ли је могуће, примера ради, упоредити две нове идеје тако да кажемо да је једна идеја креативнија од друге? Или је то такав квалитет који се не може објективно мерити? Да ли се креативност може учити и усавршавати? И, уколико је то могуће, на који начин? Ко су особе којима би требало поверити да буду „учитељи креативности“? Како би изгледала школа креативности? Колико би се разликовала од данашњих образовних институција?

Да ли се од креативности може живети или се, заправо, данас може добро живети само уз помоћ креативности? Да ли је креативност данас неопходна, без обзира на посао којим се бавите, уколико желите да опстанете на тржишту? Шта су то „креативне индустрије“? Да ли је то само термин који је Европа „скувала“ као део нове стратегије развоја или реална растућа сила која има потенцијал да постане носилац економског развојка европских земаља. Да ли су заиста креативци нова светска класа или су Флорида, Хокинс и други гласноговорници креативне економије били сувише оптимистични у својим прогнозама да су данас „идеје најјача валута“?

Питања је безброј.

Али, упркос бројним различитим тумачењима, креативност нас увек изнова изненади!

Креативност се данас третира као вештина људског ума и сваки човек може изучавањем и овладавањем креативним процесима да постане креативнији него што тренутно јесте, али то и даље не значи да ће свако постати креативни геније. Јер треба рећи да се, упркос демократизацији која се дешава на пољу креативности и креативног деловања, врхунска креативност и даље догађа изузетно ретко!

У савременом друштву у коме живимо, креативно деловање није забрањено, али смо често сведоци да се обесхрабрује. И то најпре у школи. У школи нас уче чињеницама које

неминовно брзо застаревају, уче нас тачним и нетачним одговорима. Уче нас да треба бити коректан и да не треба правити грешке. Уче нас да прављење грешака води ка неприхватању, оспоравању, сарказму и одбацивању. Ако сте другачији, могу да вас прогласе за будалу или лудака. Уче нас да будемо практични и економични и да не постављамо превише питања, иако је радозналост једна од базичних карактеристика креативности. Као резултат свега тога, већина нас је бојажљива у погледу креативности.

Требало би да себе дисциплинујемо и да уведемо креативност у своје свакодневне активности.

Креативни рад би требало да буде за-

довољство и уживање. Јер наш мозак ужива у креативном процесу, ужива у процесу асоцијација, повезивања ствари и идеја и давању нових вредности.

Бојан Дражић

Оживљавање познатог песника кроз серију „*Santa Maria della Salute*“

У Ковиљу, 12. фебруара 1841. године, рођен је Лаза Костић. Био је романтичар, али не треба занемарити и да је био зачетник модерног певања 20. века. Као свестрана личност, Лаза је био књижевник, новинар, драмски писац, преводилац, филозоф, позоришни критичар, доктор права. Гајио је страст према политици, због чега је био прогоњен и хапшен неколико пута. Желео је да се Војводина уједини са Србијом, па се за ту идеју борио. Мењао је места рада и становања. У Русији је био српски посланик, у Београду је био изабран за председника Српског новинарског друштва, а у Црној Гори је био уредник новина *Глас Црногораца*. За Хрватску је преводио и унео је промене у правној терминологији.

У Сомбору је живео последњих петнаест година и ту је објавио књигу *О Јовану Јовановићу Змају* 1902. године, као и песму *Santa Maria della Salute* 1909. године. У Сомбору је био десет година управник Српске народне читаонице. Значајно је истаћи и да је био полиглота. Знао је грчки, латински, енглески, немачки, француски, руски и мађарски језик. Због тога са поносом можемо рећи да је био

први преводилац Шекспира код нас. Његова нарав се вешто осликавала кроз поноситост, самоувереност, а при томе је имао брилијантан ум. У народу је био познат као „Луди“ Лаза због ексцентричног понашања и облачења, као и пркосног обраћања људима који га нису разумели. Међутим, то све не умањује његову важност као интелектуалца, што доказује и добро познанство са Николом Теслом. Ленка Дунђерски је била љубав његовог живота све до смрти. Када су се упознали, он је већ био зрео човек, док је она тек закорачила путем зрелости. Велика разлика у годинама и добро пријатељство са њеним оцем су га натерали да од те љубавне романсе одустане. Морал је победио, а за њега су се отворила врата вечне патње. У жељи да је заборави, оженио се Сомборком Јулијаном Паланачки. Међутим, његово срце је и даље желело Ленку и бива скрхано њеном смрћу. У њену част је написао једну од најлепших љубавних песама, *Santa Maria della Salute*. Умире у Бечу, 26. новембра 1910. године. Како Петар Милосављевић каже: *Лаза Костић као историјска личност, као дело и као судбина, може да нам буде опомена и добар*

повод за спознају и преиспитивање.

Колико су лик и дело Лазе Костића цењени и данас, доказује и снимање серије и филма под називом једне од његових најпознатијих песама, *Santa Maria della Salute*. Осликавању његовог живота доприноси и то што се серија снимала по Војводини, Србији и Црној Гори. Биће емитована

кроз једанаест епизода, наредне 2017. године на телевизијском каналу РТС. Аутор ове истините приче је наш познати и успешан редитељ Здравко Шотра. У серији је учествовало више од педесет глумаца. Главне улоге глумаца Војина Ћетковића и Тамаре Алексић ће свему дати незаборавну чар. Наравно да не смемо заборавити и улоге глумаца без којих ова серија не би била иста, а неки од њих су Дејан Луткић, Небојша Дугалић, Нела Михаиловић, Александар Берчек, Светлана Бојковић, Слобода Мићаловић, Наташа Нинковић, Милица Гру-

ичић, Маја Шиповац. Већ три године лежем и будим се са стиховима Лазе Костића. Говоримо о песнику о коме нисам чуо да је ико изговорио

те стихове како је он заслужио. Желим да на неки начин вратимо поезију у Србију, рекао је Војин Ћетковић. Ово је наша прича најсличнија Ромеу и Јулији и не могу да дочекам почетак снимања, рекла

је Тамара Алексић. У зрелом добу сусреће Ленку, особену по свему, не само по лепоти, девојачку личност која се прожима кроз његов живот до краја. Десет година пише монументално дело наше поезије које има дубину светских размера, истиче Шотра.

Уверена сам да ће серија верно дочарати живот нашег Лазе Костића, јер он свакако то заслужује. Препоручујем свима да је одгледају и увере се у то колико је чика Лаза био занимљива и несвакидашња личност.

Андреа Коломпар

Институције корисне студентима

Градски музеј Сомбор

У овом броју представимо вам део приче о Градском музеју у Сомбору, институцији културе која куца као срце народа у самом центру града. У пријатном музејском амбијенту разговарали смо са кустоскињом Невеном Живадиновић-Кусонић.

1. За почетак, реците нам нешто о историјату сомборског Градског музеја?

Европски дух очувања националног идентитета рађа идеју о оснивању музеја, зато се деветнаести век с правом назива и епохом музеја. Паралелно са Европом, тај дух захвата и ове просторе. Историјско друштво Бач-бодрошке жупаније 11. маја 1883. године

оснива Музеј са циљем да се сакупи што више предмета који ће причати причу о прошлости ових простора. За потребе Музеја Историјско друштво 1887. године добија једну просторију у приземљу Жупаније. Вељко Петровић је свечано отворио Музеј у кући Јулија Леде-рера, где се и данас налази, 27. октобра 1945. године, а за директора је тада постављен Милан Коњовић. Данас, уз кадровско јачање, дугогодишњи сакупљачки рад и напор свих запослених Градски музеј у Сомбору израстао је у културну установу која обавља делатност музејске заштите за подручја општина Апатин, Оџаци, Кула и града Сомбора.

2. По Вашем мишљењу, да ли су наши професори, асистенти и студенти довољно упућени чиме Музеј располаже и на који начин то могу искористити?

Професори и асистенти јесу, а преко њих надам се и студенти. Музеј поред богатих збирки са многобројним експонатима, поседује и специјалну библиотеку са импозантном стручном грађом која може послужити сваком у истраживачком, семинарском или дипломском раду. Према сопственим интересовањима сваки појединац може да дође у музејску библиотеку и да се послужи њеном богатом грађом, уз напомену да се литература не позајмљује. Кустоси такође могу да помогну својим знањем и пруже додатне потребне информације. Изложбе које Музеј организује су још један вид едукације.

3. У ком правцу може да се одвија будућа сарадња студената и Музеја?

Сарадњу видим на више различитих нивоа. Нама редовно долазе деца предшколског и школског узраста, самим тим се студентска пракса може одвијати у ваншколском амбијенту, у Музеју. Такође се могу организовати од стране студената радионице за децу. Студенти могу код нас да организују културне трибине или дебате, кроз сопствено залагање могу да допринесу развоју културне свести. У Музеју се налази салон Лазе Костића у коме се може организовати предавање, али за мањи број студената. Будући библиотекари могу део библиотечке праксе да обаве у нашој библиотеци. Дизајнери медија су пре пар година учествовали својим идејама и креативношћу

у обнови сталне поставке. Могућности, као и идеја има заиста много, а и ми смо отворени за све нове сугестије.

4. Да ли постоји могућност да наш Факултет организује изложбу у сомборском Градском музеју?

Да, наравно. Рецимо да би се могла направити изложба о историјату школства или некој важној личности везане за школство, та изложба може бити пропраћена кроз разна предавања. Идеја заиста има много, али да би се оне реализовале, потребно је да се заједно удружимо и покренемо.

Захваљујемо се Невени на пријатном разговору, а вама саветујемо да обавезно посетите Градски музеј. Отворен је сваког радног дана од 8 до 18 часова, суботом од 9 до 13 часова, а недељом углавном само за најављене групе, такође од 9 до 13 часова. Не плашите се да погледате прошлости у очи. На располагању су вам љубазни кустоси који ће вас водити кроз ово путовање, зато не окрећите леђа коренима, култури и традицији.

*Јана Расулић
Кристина Сабо*

Наши Шпанци

Ове године, преко Ерасмус програма, дошли су нам двоје колега из Шпаније. Поред својих многобројних обавеза и упознавања Сомбора, пронашли су времена да са нама ураде један краћи интервју.

1. Када бисте представљали себе у једној реченици, како би то изгледало?

Моје име је Елвира, имам 23 године и живим у Гранади, малом граду на северу Шпа-

није. Давид има 25 година и рођен је у Барселони, али живи у Гранади због студија. Дошли смо на Педагошки факултет у Сомбор преко Ерасмус програма.

2. Шта студирате и на којој сте години студија?

Обоје смо будући учитељи. Елвира је на другој години студија, док сам ја на четвртој години.

3. Зашто сте изабрали Србију и зашто баш Сомбор?

Желели смо да сазнамо више о Србији и да оформимо властито мишљење о њој. Хтели смо да упознамо земље ван Европске уније и надамо се да ћемо унапредити енглески језик док смо овде, стога наш одговор на питање зашто баш Србија је: „Што да не?“ Када смо бирали где ћемо на студије одабрали смо Универзитет у Новом Саду, очекујући да ћемо одатле моћи више да путујемо, па смо били мало изненађени када смо схватили да се Педагошки факултет налази у Сомбору.

4. Које предмете слушате овај семестар?

Давид слуша енглески и иде на праксу, а ја менаџмент у образовању и биологију, такође и енглески.

5. Шта сте обишли у Сомбору?

Обишли смо већину Сомбора, посебно нам се допада центар и Велики бачки канал. Због свог зеленила и гостопримства Сомбораца се осећамо јако пријатно.

6. Да ли сте пробали домаћу храну и шта вам се највише допало?

Да, наравно, рибљи паприкаш нам се поготово допао, јер немамо ништа слично у Шпанији. Када је мирис почео да се шири, једва смо дочекали да га пробамо. (смех)

7. Да ли сте посетили и друге градове осим Сомбора?

За сада смо посетили Београд, Нови Сад, Суботицу и Зрењанин, али желимо да обиђемо још градова. Србија је лепа земља и желимо да видимо што више.

8. Да ли планирате да обиђете и околне земље?

Били смо у Будимпешти у Мађарској, као

и у Босни и Хрватској, али планирамо да посетимо још неке земље у региону.

9. Да ли сте приметили неке културне разлике?

Нисмо. Напротив, осећамо се као код куће – људи су овде сјајни.

10. Шта вам недостаје од куће?

Ништа нам посебно не недостаје осим наших породица, али ускоро ћемо их видети. Можда ће нам недостајати клима Шпаније када захладни.

11. Шта бисте из Србије волели да имате у Шпанији?

Недостајаће нам српска гостољубивост и наравно паприкаш.

12. Шта бисте препоручили онима који желе да посете Шпанију?

Морате да посетите целу Шпанију од истока до запада, јер је заиста цела предивна.

13. Како проводите слободно време?

Излазимо са нашим пријатељима из Србије. Давид игра фудбал, ја идем на пилатес и зумбу. Обоје настојимо што више да путујемо.

14. Да ли има могућности за студенте у Шпанији да поред студирања истовремено и раде неке хонорарне или друге послове?

Да, многи се опредељују да раде да би мало уштедели, па смо тако и ми повремено налазили послове.

Надамо се да ћете пожелети да размените по коју реч са њима, а можда се у некоме од вас пробуди и жеља да кренете њиховим стопама, упознате неку нову државу, град, а при том и унапредите своје знање енглеског језика.

Андреј Палић
Јелена Крајновић

Приказ књиге

Јустејн Гордер, **Замак у Пиринејима**

*Није свет мозаик случајности.
Све је у њему повезано.*

Морам признати да ме сам опис ове књиге у почетку није привукао. С обзиром да нисам велики љубитељ филозофије (школског градива) чинило ми се да би било узалудно да се упуштам у окршај са читањем Гордерових дела, чије се главне теме заснивају баш на томе. Одлучила сам да прочитам ову књигу искључиво из разлога што је препорука упућена од особе чије мишљење веома ценим, па сам тако одлучила да и вас покушам заинтересовати за ово помало необично, али врло поучно и занимљиво дело, малим резимеом сопствених утисака.

Прича се води између Стејн и Сулрун, некада савршеног пара, изненада раздвојеног необичном тајном. Током студија, пет година су били у јакој вези, а онда се, током једног од многобројних заједничких излета, десила мистична ситуација која их није само раздвојила, већ им је и заувек променила животе. Након више од 30 година они се поново срећу и одлучују да се присете и реконструишу све догађаје како би решили ту мистерију која их притиска целог живота.

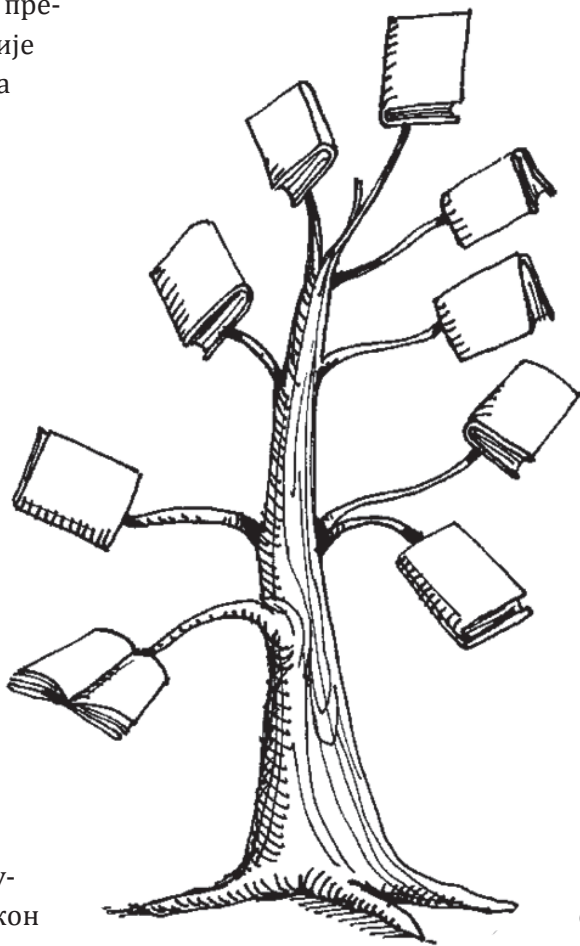
Са једне стране овог дијалога је Стејн – научник који верује искључиво законима физике и математике, и све појаве за њега имају логичко објашњење, док је са друге Сулрун која верује у натприродно и духове, окренута ка телепатији, ви-

довитости, сновима и Богу као једном и врховном. Њихов дијалог одвија се преко имејлова. Многи су за негативну страну дела наводили овај начин комуникације, јер 2007. године, у време када се овај дијалог одвија, постојао је „чет“ као лакше и брже средство комуникације. Ипак, по мом мишљењу, коришћење овог вида електронске комуникације подсетило ме је на давна времена, када су се писала писма и нестрпљиво ишчекивали одговори на иста.

Читава преписка ових дијаметралних ликова темељи се на љубави коју су некада осећали једно према другом и показује нам колико погледи на свет и значење живота могу бити супротни. Они се присећају и најмањих детаља, износе различите закључке и, што је најбитније, објашњавају каква су се осећања у тим тренуцима у њима одвијала. У центру пажње овог разговора налази се вечито филозофско питање: ко смо, одакле потичемо и где завршавамо. Одговори представљени из две перспективе – научне и религијске, разбили су сва ограничења и показали да тачни одговори не морају нужно бити и истинити.

Гордер нам преко овог дела показује да је све што се дешава, чак и само наше постојање, једна велика мистерија, и опомиње нас да колико год се развијали и напредовали у научном смислу, треба да чувамо и оно религијско, јер само тако можемо да усрећимо себе и очувамо човечност.

Љиљана Орландић

Топ 10

Филмови из 2016. године

Приликом писања листе топ 10 филмова у 2016. години, користила сам податке са Rotten Tomatoes и Imdb, а вођена интересовањима студената, одабрала само ове три категорије, па формиране листе изгледају овако:

ХОРОРИ	
1	31 На празник Ноћ вештица, група радника забавног парка је киднапована и одведена у изоловане објекте где су принуђени да учествују у садистичкој игри 31.
2	The Conjuring 2 Познати демонолози, који истражују сабласне и необјашњиве појаве, одлазе у Лондон, где упознају самохрану мајку са четворо деце, која расту у кући опседнутој од стране злих духова.
3	Lights Out Застрашујуће биће које се појављивало старијој сестри када је гасила светла, враћа се и прогања њеног млађег брата, а она мора открити све о њему како би брат био спашен.
4	Don't Breathe Приликом пљачке богаташа, која је требала бити лак посао, пљачкаши се изненада налазе у животној опасности.
5	Hush Убица прогони власницу једне усамљене и изоловане куће.
6	The Purge: Election Year Након што је одлучио да поштеди убицу свога сина, полицајац постаје шеф осигурања сенаторке која се кандидује на председничким изборима, а има необичне склоности.
7	The Boy У кућу је позвана дадиља која би чувала дете једне породице, али по њеном доласку она утврђује да је у питању порцуланска лутка коју родитељи третирају као сина.
8	The Forest Жена иде у Јапанску шуму за самоубиства како би спасила сестру.
9	The Neon Demon Сукоб девојке која ради као модел са групом жена које хоће све оно што она има.
10	Ouija: Origin of Evil Грешком призван дух у кућу мајке и две ћерке, он им прави пакао од живота и породица се суочава са чудним стварима.

НАУЧНА – ФАНТАСТИКА	
1	Independence Day: Resurgence Двадесет година након догађаја из првог филма, свет се опоравио и изградио, али се ванземаљци враћају јачи него претходни пут.
2	Star Trek Beyond Посада свемирског брода је нападнута од ванземаљаца и мора да се искрца на непознату планету.
3	Batman vs Superman: Dawn of Justice Ривалство између њих бесни, али се појављује трећи човек који има моћ већу од њихових и прети да угрози свет.
4	Passengers Психијатар ради са људима који су преживели пад путничког авиона, а постаје чудно када путници, један за другим, почињу да нестају.

5	Midnight Special Дечака, припадника секте, отимају, а убрзо се меша ФБИ, јер се појављују делови одређених државних тајни.
6	Ghostbusters Четири научнице схватају да су духови дошли у Њујорк, формирају јединицу и опрему како би их се ослободиле.
7	X-Man: Apocalypse Апокалипса, први и најмоћнији мутант, се буди, регрутује мутанте како би се осветио човечанству, а тим X-мена му се супротставља.
8	The 5th Wave Четири ванземаљска напада су погодила Земљу, уништена је скоро сва популација, а у целом том ништавилу, једна сестра покушава да спасе живот свог брата.
9	The Jungle Book Могли, дечак из џунгле, открива да тамо више није добродошао, одлази на путовање са пантером и медведом и пролази кроз низ пустиловина.
10	Max Steel Дечак открива да има тело које поседује моћну енергију и он почиње да је користи за борбу против ванземаљаца.

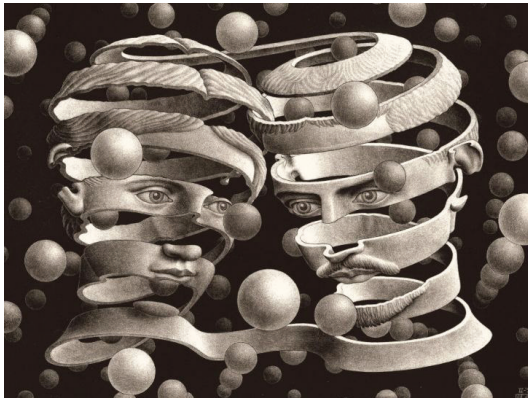
АНИМИРАНИ

1	Finding Dory Заборавна плава рибица се сети да има породицу која је можда тражи, па се и сама отиснула у авантуру како би их пронашла.
2	Zootopia Зоотрополис, град сисара где све животиње живе заједно у миру, је место у коме живи први зец који је желео да буде полицајац и мора да се докаже.
3	Kung Fu Panda 3 Панда из претходна два цртаћа се суочава са новим опасностима и борбама.
4	The Trolls Тролови, омиљене лутке из деведесетих се враћају и иду у нове авантуре.
5	The Secret Life of Pets Прича о доласку новог пса у кућу где је један пас већ присутан, њихове размирице и борба против злог зеца који се свети срећним кућним љубимцима.
6	Moana Девојчица Моана креће на путовање по мору у намери да се докаже, а у тој авантури јој помаже полу-бог Мауи.
7	Sausage Party Анимирани филм за одрасле који није дозвољен за млађе од 18 година, а ради се о прљавој авантури у којој главни ликови псују као кочијаши и није их брига шта други мисле о томе.
8	The Angry Birds Movie Острво је настањено срећним птицама и једном црвеном птицом с проблематичним темпераментом, а доласком зелених свиња, добијају задатак да открију због чега су они угрозили баш њихову територију.
9	Kubo and the Two Strings Кубо живи у малом селу, када изненада прошлост буди древну освету.
10	Sing Филм у коме животиње учествују на такмичењу у својим певачким способностима и сваки од учесника верује да је ово такмичење прилика да промени ток свог живота.

Наша књижевност

Математика љубави

Опет се крећем истом линијом. Неке тачке покушавају да ми стану на црту, опет неки троуглови и правоугаоници хоће да се уклопе са мојом еклипсом. «Не може, не дозвољавам!» Како не схватају да сам «Не!» рекла и већим геометријским чиновима, коцки, квадрату, чак и купу, а како не бих рекла њима. Има један ромб за кога знам да би се савршено уклопио, просто знам да је његов полупречник уписане кружнице једнак полупречнику моје описане. Њега су покушали да спаре са правим углом, али он тврди да им је нешто увек недостајало. Покушао је он и са другим геометријским

телима, али све са лошим крајем, зато сада има страх од додирних тачака, а тек од заједничких скупова да не причам. Жао ми је што се плаши, а знам, иако он не признаје, да имамо исте координате тачака А и В. Нема везе, пошто се ја могу опустити, опружити свом својом кружном линијом и

њега скупљеног и у грчу научити да није све тако сиво. Пружићу му потребну сигурност, а овако супериорнија и сигурна у себе препустићу му величанствену надмоћ и могућност да престане глумити унижену тачку и коначно постане свестан своје вредности.

Лалаит

Куд плови овај брод?

*Земља је брод!
Али неко с њом
Изненада у живот нови,
Уз помаман вихор и уз
трештав гром,
Величанствено заплочи.
Сергеј Јесењин*

Педагошког факултета у Сомбору показује да већина слуша оно што медији намећу. Тренутно стање призива мисао шта ће бити у будућности. На који начин ће се музички образовати

А куда ми пловимо? Питање се односи на куда плови наш музички брод? Данашња светска, па и наша музичка сцена је на узбураканом мору са пуно малих и великих бродова. Велики бродови потапају мале. У чему се огледа квалитет, у величини и сјају брода или у нечем другом? Тешко да се може дати тачан, јасан и кратак одговор. Музика је уметност, она нема граница. Због те слободе свако од нас може да буде њен критичар и „власник“. Често срећемо критике које се изговарају једноставно ова песма је добра или лоша. Немогуће је музику делити на добру и лошу. Али управо из ових разлога увучени смо у такозвани шунд. Обављена анкета са студентима

будуће генерације и ко ће их образовати? Сведоци смо масмедијалног образовања који има како позитивне, тако и негативне стране. Свакодневно слушамо како на децу и омладину негативно утиче новонастала шунд музичка култура, али шта ми предузимамо по том питању? Ништа.

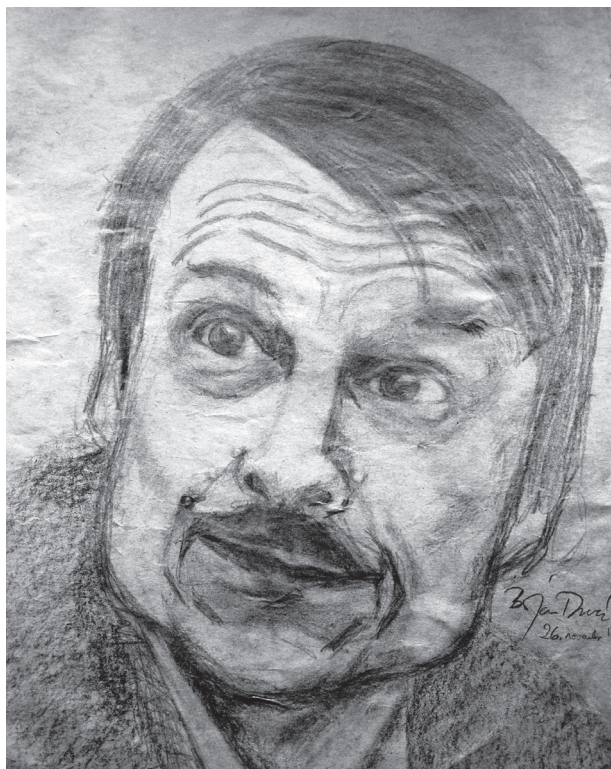
Време је да се пробудимо из сна и упловимо заправо у 21. век. Зашто да не искористимо напредак који смо остварили у свим сегментима друштва? Укрцајмо се у брод и пловимо ка блиставој будућности. Слушајмо мелодије наших срца, откуцаје природе и стварајмо нове симфоније, симфоније будућности.

Милана Бјеливук

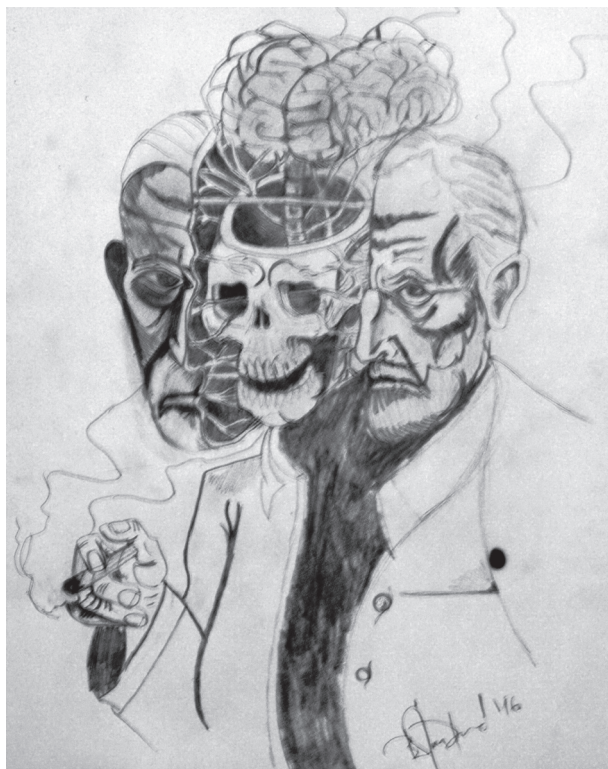
Цртежи нашег уметника

Бојан Дражић, рођен 1985. године у Сомбору, знак Бик, подзнак Лав. Тежи идеалима ренесансног човека, па су му и интересовања таква, ренесансна.

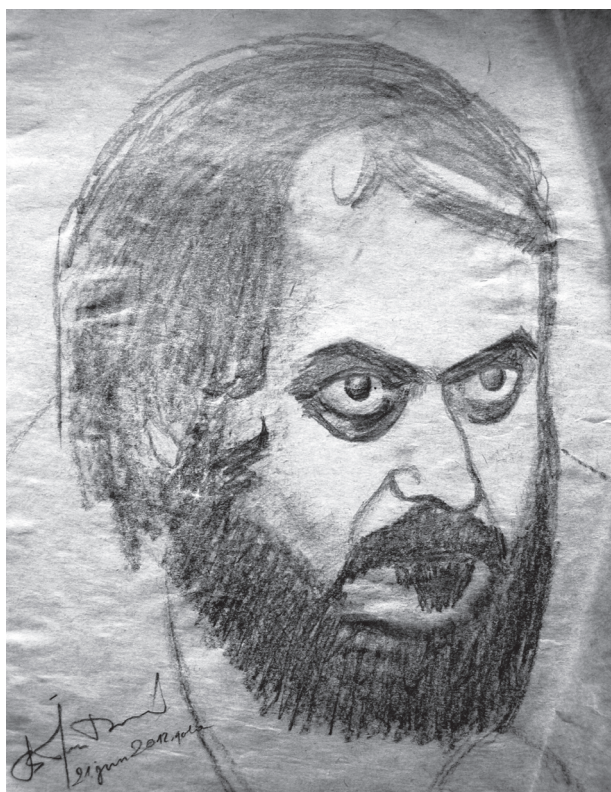
Библиофил и филмофил, у ретким тренуцима доколице испија еспресо и вежба занат цртања. Страствени пушач, порочност му је у самој суштини бића.

Андреј Тарковски – графит

Analyse this – графит

Стенли Кјубрик – графит

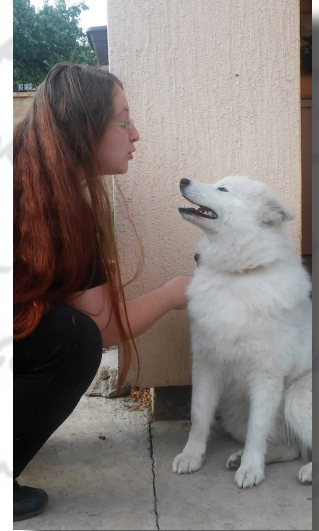
Владимир Хоровиц – угаљ

IN MEMORIAM

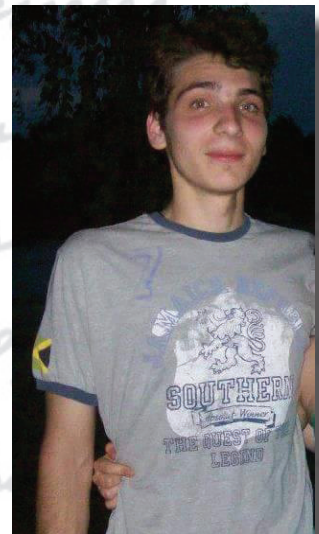
Вољени никада не умиру, све док су живи они који их воле и који их се сећају. Због тога се никада нисмо ни опростили од вас. Сваке ноћи сте ту, на врата душе куцате. Живите у

нама и осећамо вас сваким нашим дамаром. А како би се и могла заборавити љубав и топлина коју сте пружали? Ми, ваши вољени, упућујемо вам последњи поздрав.

ДРАГАНА

ДАРКО

МИЛИЦА

